

Údaje z reálného světa podporují použití esenciálních fosfolipidů při nealkoholovém ztučnění jater

Beata Durczak, MD a Branko Popovic, MD

Prevalence nealkoholového ztučnění jater (NAFLD) celosvětově stoupá, stejně jako dlouhodobá rizika pro zdraví postižených. Farmakoterapie je vedle změn životního stylu a stravy třetím pilířem léčby NAFLD. Data z reálného světa poskytují důkazy o vysoké hodnotě esenciálních fosfolipidů v léčbě NAFLD a důležitosti adherence během dlouhodobé terapie.

Gastroenterologové a praktičtí lékaři doporučují esenciální fosfolipidy jako doplňkovou léčbu u NAFLD

RESTORE byl observační, neintervenci, retrospektivní průřezový průzkum, který sbíral reálná data od vybraných zkušených gastroenterologů (GE) (n = 95) a praktických lékařů (GP) (n = 115) v Polsku [1]. Hlavním cílem průzkumu mezi pacienty navštěvujícími GE (n = 380) bylo zaznamenat nejvýznamnější symptomy související s NAFLD.

Klíčová stížnost na nadýmání byla zaznamenána jako hlavní příznak NAFLD jak GE, tak praktickými lékaři ve stejném rozsahu. Nicméně GE také uváděli k diagnóze NAFLD méně zjevné příznaky, jako je břišní diskomfort, ospalost, únava nebo nedostatek energie. Pro srovnání, příznaky nejčastěji zaznamenané praktickými lékaři byly bolest/diskomfort břicha a dyspepsie. 89% pacientů uvedlo příznaky a 11% neuvedlo žádné. To ukazuje, že NAFLD není tiché/asymptomatické onemocnění, protože jak GE/GP, tak pacienti hlásí mnoho nespecifických symptomů.

S ohledem na léčbu GE a praktičtí lékaři doporučili úpravu stravy, změnu životního stylu a/nebo podpůrnou farmakologickou terapii. Tři nejdůležitější kritéria pro volbu farmakoterapie byly účinnost, snášenlivost a zlepšení kvality života. Většina GE (92%) a praktických lékařů (98%) doporučovala esenciální fosfolipidy (EPL) a hodnotila je jako nejvhodnější z hlediska snášenlivosti (**tab. 1**). Pokud jde o zlepšení kvality života, EPL byly nejvýše hodnoceny jak gastroenterology, tak praktickými lékaři. Dalšími často doporučovanými přípravky byly kyselina ursodeoxycholová, timonaciac (thioprolin, 1,3-thiazolidin-4-karboxylová kyselina), silibinin/silymarin a ornitin plus cholin (**obr. 1**).

Tab. 1. Hodnocení snášenlivosti pěti nejlepších farmakologických intervencí předepsaných pro NAFLD z hlediska GE a praktických lékařů [1]

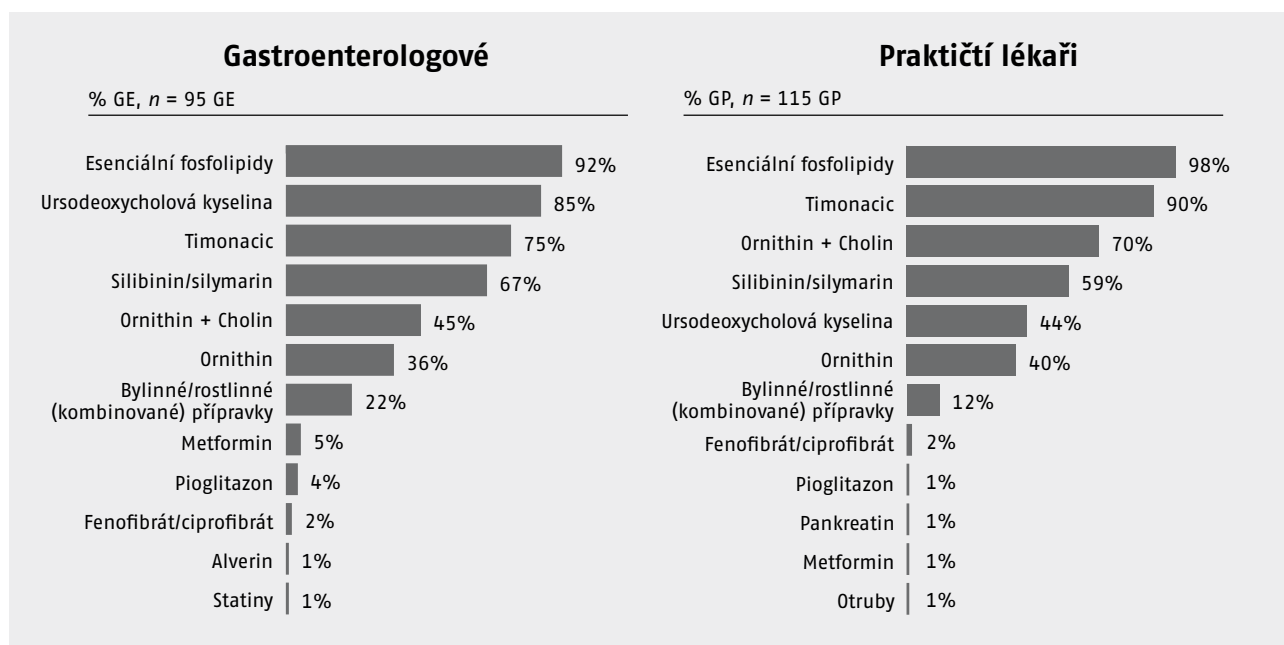
Léčba	Průměrné skóre pořadí ^a	
	GE (n = 95)	GP (n = 115)
Esenciální fosfolipidy	4,5	4,6
Silibinin/silymarin	4,4	4,4
Timonaciac	4,4	4,3
Ornitin + cholin	4,3	4,2
Ursodeoxycholová kyselina	4,1	3,6

^a Lékaři hodnotili každou léčbu na stupnici od 1 (vůbec netolerována) do 5 (extrémně dobře tolerována).

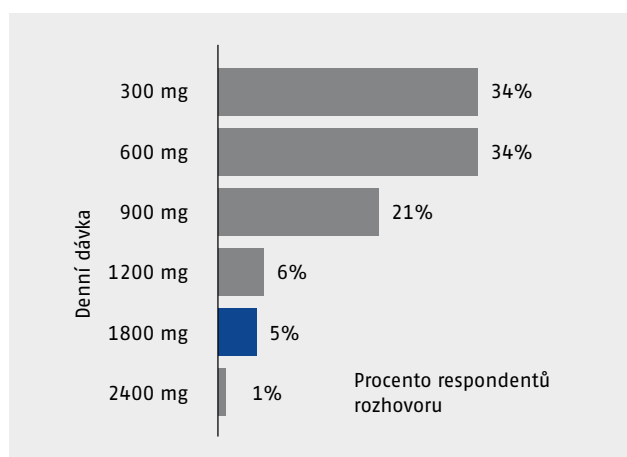
Ze záznamů pacientů (n = 302) byly čtyři nejčastěji doporučované způsoby léčby (% pacientů): esenciální fosfolipidy (17%), timonaciac (8%), silibinin/silymarin (6%) a kyselina ursodeoxycholová (5%). Stojí za zmínku, že důležitý příznak „nedostatek energie“ se zmínil u 79% pacientů s esenciální fosfolipidovou léčbou ve srovnání s 51% pacientů užívajících timonaciac ($p = 0,05$, chí-kvadrát test).

Pacienti mají prospěch z rad na podporu adherence

V dotazníkovém rozhovoru se 400 pacienti, kteří užívali EPL (Essentiale®) alespoň jeden měsíc, byli pacienti dotázáni na účinnost léčby a spokojenost s ní [2]. Téměř čtvrtina z nich (23%) užívala EPL v důsledku toho, že jejich onemocnění bylo diagnostikováno jejich lékařem. Tato skupina pacientů užívala přípravek pravidelněji (88% každý den) než ti, kteří užívali EPL z vlastní iniciativy (77% každý den). Za zmínku stojí, že pouze 5% respondentů užívalo doporučenou denní dávku 1800 mg esenciálních fosfolipidů (**obr. 2**).

Obr. 1. Farmakologická léčba NAFLD nejčastěji předepisovaná gastroenterology (GE) a praktickými lékaři (GP) v Polsku [1]
Vzhledem k tomu, že NAFLD je chronické onemocnění, 59% gastroenterologů a 62% praktických lékařů doporučilo dlouhodobou léčbu

Obr. 2. Procenta respondentů užívajících stanovené denní dávky esenciálních fosfolipidů (v den jejich příjmu). Poměry respondentů jsou uvedeny jako % (n = 400) [2]

Všichni respondenti hodnotili své zkušenosti s lékem jako dobré nebo velmi dobré. Nejvyšší spokojenost s výsledky léčby, jako je úleva od symptomů, byla zaznamenána u pacientů, kteří užívali doporučenou dávku EPL.

Lékárníci hrají důležitou roli s ohledem na potřebnou dlouhodobou hepatoprotektivní léčbu a výběr léčivých přípravků obsahujících EPL v různých dávkách. Rady v lékárně by měly nejen zdůrazňovat důležitost pravidelného příjmu léků, ale měly by také kontrolovat správné dávkování.

Souhrn

Ve srovnání s jinými důležitými hepatoprotektivními léky v Polsku řadí esenciální fosfolipidy jako nejlepší možnost léčby NAFLD, zejména z hlediska snášenlivosti, účinnosti a zlepšení kvality života. Pacienti mají z léčby prospěch, zejména pokud léky užívají dlouhodobě a v doporučeném dávkování.

Literatura

- Hartleb M, Mastalerz-Migas A, Kowalski P, Okopień B, Popovic B, Proga K and Cywińska-Durczak B Healthcare practitioners' diagnostic and treatment practice patterns of non-alcoholic fatty liver disease in Poland: a cross-sectional survey. 2021. Eur J Gastroenterol Hepatol. doi: 10.1097/MEG.0000000000002288
- Kowalski P, Proga K, Cichy W Practice of hepatoprotective self-medication, with Essentiale use as an example – assessment of treatment efficacy and satisfaction. 2021. Świat Medycyny, Farmacji 42

Střet zájmů: Beata Cywińska-Durczak a Branko Popovic jsou zaměstnanci společnosti Sanofi.

Poskytnutí informací: Přípravu lékařského textu a publikaci financuje Sanofi.

Informace týkající se rukopisu

Odesláno dne: 23.11.2021
Přijato dne: 19.05.2022
Publikováno dne: 13.06.2022